QISHLOQ XO'JALIGIDA YANGI TEXNOLOGIYALARNI RIVOJLANTIRISH.

Buxoro davlat texnika universiteti

Asadova Manzura Axatovna

Annatatsiya. Qishloq xo'jaligidagi texnologik taraqqiyot shaharlarning o'sishi va tijorat almashinuvi bilan uzviy bog'liq. Bu sohada yangi texnologik ishlanmalar doimo talabga ega bo'lgan.Biroq, qishloq xo'jaligidagi raqamli texnologiyalar bir kechada paydo bo'lmagan. Rivojlanishning dastlabki bosqichlarida qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining texnologik modeli asosan omonat dehqonchilikka asoslangan edi va XX-asrning boshlariga qadar past unumdorlik bilan ajralib turardi.

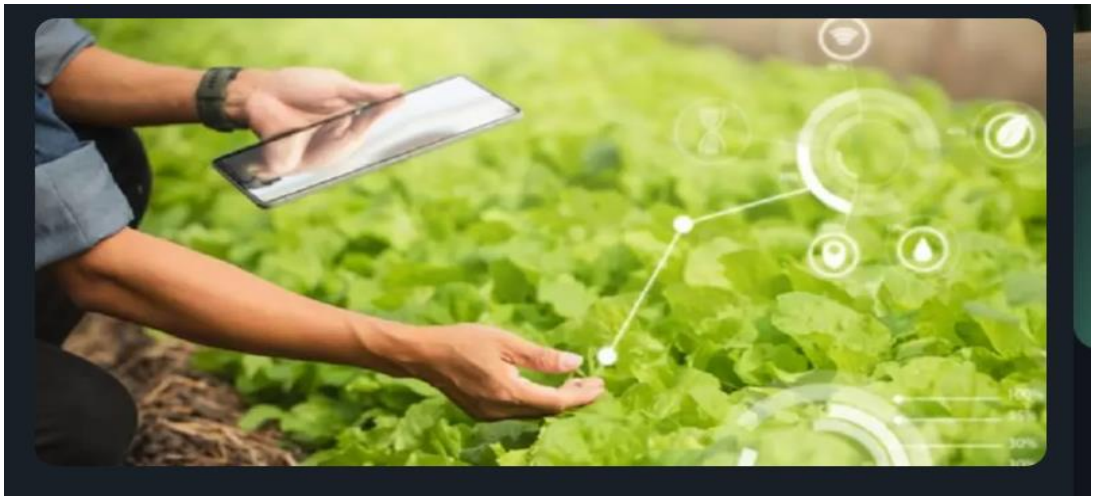
Kalit so‘zlar: model,GPS,sensor, texnologiya,sun`iy yo`ldosh.

Kirish. Aqlli dehqonchilikning yangi texnologiyasi, shuningdek, Qishloq xo'jaligi resurslarini kuzatib borish va samaraliroq boshqarish zaruratidan kelib chiqdi. Aniq dehqonchilikka intilish va tegishli texnologiyalarni joriy etish yangi qishloq xo'jaligi usullari va vositalarini ishlab chiqishga turtki bo'ldi.Qishloq xo'jaligida Global Pozitsiyalash Tizimi (GPS) sun'iy yo'ldosh tizimidan foydalanish tufayli texnik jihatdan amalga oshirildi. Xususan, GPS ma'lum bir ekin maydonchasidagi nomaqbul o'zgarishlarni aniqlashga yordam beradi va mavjud resurslardan samaraliroq foydalanish imkonini beradi. Barqaror qishloq xo'jaligi konsepsiyasi va avtomatlashtirilgan dala yetishtirish bo'yicha tadqiqotlar GPS texnologiyasi va uning yangi imkoniyatlariga tayanadi.[1] (1-rasmda kelritilgan)

1-rasm yangi texnologiyalar

Aqlli dehqonchilikdan ulangan dehqonchilikka o'tish XX va XXI-asrlar boshlarida qishloq xo'jaligining jadal rivojlanishini yaqqol ko'rsatib turibdi. Avtonom mashinalar, sensorli robotlar, kengaytirilgan reallik (AR), narsalar interneti (IoT), dronlar va sun'iy yo'ldoshlar qishloq xo'jaligi uchun yangi texnologiyalarning ajralmas qismidir. Qishloq xo'jaligi sohasida qaror qabul qilishning yangi yondashuvi endi bulutda saqlanadigan va raqamli vositalar orqali kirish mumkin bo'lgan ma'lumotlarga asoslangan. Ushbu tahliliy ma'lumotlarga asoslanib, fermerlar va qishloq xo'jaligi sanoatining boshqa yirik ishtirokchilari yanada samaraliroq qarorlar qabul qilishlari mumkin.Qishloq xo'jaligi avtomatlashtirish va raqamlashtirish davrida paydo bo'lmoqda.(2-rasm) Yangi qishloq xo'jaligi texnologiyalarining rivojlanishi tobora integratsiyalashib va tarmoqqa ulanmoqda, bu esa ishlab chiqarish jarayonining barcha bosqichlarini optimallashtirish monitoring, nazorat va biznesni boshqarishni yaxshilash imkonini beradi.[2]

2-rasm aqilli qishloq xo`jalik texnologiyalari .

Raqamli qishloq xo'jaligi texnologiyalari hosildorlikni va boshqa qishloq xo'jaligi ko'rsatkichlarini maksimal darajada oshirishga qaratilgan yangi dehqonchilik usullari va vositalarining keyingi avlodidir. Ushbu yangi texnologiyalar jadal rivojlanayotgan va butun dunyo bo'ylab eng so'nggi qishloq xo'jaligi texnologiyalarining qamrovi va kirish imkoniyatini yaxshilaydigan 5G mobil aloqasini o'z ichiga oladi. Avvalgi dehqonchilik usullari bilan taqqoslaganda, qishloq xo'jaligidagi yangi raqamli texnologiyalar quyidagi afzalliklarni taqdim etadi.

Ma'lumotlarni to'plash samaradorligi: ma'lum bir vaqt oralig'ida yoki ma'lum bir hududda qancha ma'lumot to'planishi mumkin;

Ma'lumotlarning aniqligi: olingan ma'lumotlar haqiqiy ma'lumotlarga qanchalik aniq mos kelishi;
O'z vaqtida bajarilishi: olingan ma'lumotlar qanchalik tez amaliy ma'lumotlarga aylantiriladi va oxirgi foydalanuvchilarga taqdim etiladi.
Qishloq xo'jaligi korxonalari uchun raqobatbardosh ustunliklar zamonaviy dasturiy ta'minot, masofadan zondlash texnologiyalari (ayniqsa yuqori aniqlikdagi

sun'iy yo'ldosh tasvirlari), yaqinlik sensorlari, yangi aloqa vositalari va aniq ma'lumotlarga asoslangan xavfni bashorat qilish algoritmlaridan foydalanish orqali ta'minlanadi.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qishloq xo‘jaligini raqamlashtirish bo‘yicha farmonlari.

2. "‘Aqlli qishloq xo'jaligi’ va raqamli texnologiyalar joriy etiladi" - 2020 yilgi Hukumat qarori va "Agrar ta'lim tizimining innovatsion rivojlanish strategiyasi" haqida

3. "O‘zbekistonda «Aqlli qishloq xo‘jaligi» texnologiyalari joriy etiladi" - 2019 yilda muhokamaga qo‘yilgan Davlat konsepsiyasi loyihasining batafsil maqsad va vazifalari.

4."Aqlli qishloq xo'jaligi" - So‘nggi yillardagi raqamlashtirishga oid qarorlar, elektron bazalar, texnika hisobi va suv tejovchi texnologiyalarni rag‘batlantirish choralari haqida